

Szempontok a vezető szakkönyvtárak állománygyarapításának központi támogatásához

Az Országos Műszaki Könyvtár példáján

A Művelődési Minisztérium elhatározta, hogy egy "tárcaközi konzultatív testület állásfoglalása alapján ki kell alakítani az országos szakirodalmi ellátás szempontjából legfontosabb intézmények ... központi támogatásának rendszerét".

A cikk a támogatásra érdemesség kritériumait fogalmazza meg:

- ▶ az adott könyvtár közvetlen (beiratkozott olvasók, kölcsönzések és helyben olvasások száma) és közvetett (könyvtárközi kölcsönzések és a másolatküldés nagyságrendje) hatóköre;
- ▶ részvétel az UAP megvalósításában;
- ▶ alkalmazkodási készség az állománygyarapításban;
- ▶ az információs intézmények keretében működő könyvtárak esetén az anyaintézeti támogatás.

1987. november 24-én az MSZMP KB Agitációs és Propaganda Bizottsága megvitatta és állásfoglalásával támogatásban részesítette *A magyar könyvtárügy helyzete és fejlesztésének feladatai* c. előterjesztést [1]. 1988. április 27-én az Országgyűlés kulturális bizottsága napirendjére tűzte a hazai könyvtárügy helyzetével és fejlesztésével kapcsolatos problémákat. Ez utóbbi ülésen *Rátkai Ferenc* művelődési miniszterhelyettes – egybekellett – megerősítette, hogy a szakkönyvtári ellátás és az információs rendszerek erőteljes fejlesztése hosszú távon is fontos feladat [2].

A szakirodalmi tájékoztatás szinten tartásának, még inkább fejlesztésének múlhatatlan előfeltétele a külföldi szakirodalom – több mint meghatározó részében a devizaigényes irodalom (az OMK-ban pl. az évi teljes állománygyarapítási ráfordítás 97–98%-a erre megy el) – elégséges mennyiségének beszerzése.

E tekintetben a feltételek alakulása több mint aggasztó. A külföldi irodalom általános drágulását (az USA felsőoktatási és szakkönyvtáraiban pl. a folyóiratok átlagára az elmúlt tíz év folyamán évenként átlagosan 11–14%-kal drágult [3]), amire hazánkban a Kultúra által inkasszált haszon mellett még a forint devalvációjából eredő drágulás (a forintot 1982 óta 15 alkalommal összesen 58%-kal értékelték le [4]) is ráakodik, a könyvtári állománygyarapítási keretek forintösszegeinek növekedése egyre kevésbé – tulajdonképpen: sehogyan sem – kompenzálja.

A helyzet az elmúlt három év folyamán egyenesen drámaivá vált. Az ország 123 vezető tudományos és szakkönyvtárában ez így tükröződik:

- ▶ 1985-ről 1986-ra a szóban forgó könyvtárak még 770 ezer egységgel, 1986-ról 1987-re pedig már csak 386 ezer egységgel gyarapodtak;

- ▶ az 1986. évi éppen kétszer akkora gyarapodmány 340 millió, az 1987. évi pedig 394 millió forintba került;

- ▶ 1985-ről 1986-ra az állománygyarapítási keretek 21, 1986-ról 1987-re pedig már csak 13%-kal nőttek [5].

Ebben a helyzetben a művelődés- vagy tájékoztatáspolitikának aligha van joga azt mondanivaló: a könyvtárak szerzeményezzenek racionálisabban. Arra, hogy a könyvtárak ezt megtehessek, legalábbis a 80-as évek elején kellett volna felkészülni olyan vizsgálatokkal, amelyek az egyes szakterületek szakirodalmi terméséhez és használói információigényeihez képest egyaránt felbecsülték volna az "itt és most" elégséges szakirodalmi ellátottságot. E vizsgálatokat azonban a könyvtárak jórészt elmulasztották, miközben a művelődés- és tájékoztatáspolitikai is elmulasztotta ilyen vállalkozásokra sarkalni őket.

Válsághelyzet ez a javából, miközben az elkövetkező években még további elmélyülésre, már-már az állománygyarapítás teljes ellehetetlenülésére is fel kell készülnünk.

***

Az állománygyarapítás finanszírozási válságából kilábalni csak úgy lehet, ha a vezető szakkönyvtárak legalább most – gyorsított ütemben és vállalva – elvégzik az imént hiányolt vizsgálatokat. Csak így lehet felelni ui. azokra a kérdésekre: hol mennyi szakirodalomra van szükség, következőképpen mennyi pénzre és milyen inflációsemlegesítő automatizmus alkalmazására.

Innen nézve a dolgot, örömmel fedeztük fel a Művelődési Minisztérium *Intézkedési terv a magyar könyvtárügy fejlesztésére* c. dokumentumában a következő elhatározást: egy, ugyancsak az iménti

terv megvalósítása jegyében létrehozandó "tárcaközi konzultatív testület állásfoglalása alapján ki kell alakítani az országos szakirodalmi ellátás szempontjából legfontosabb intézmények, illetve szolgáltatások differenciált és részleges központi támogatásának rendszerét" [6].

Reménykednünk kell abban, hogy a szóban forgó tárcaközi konzultatív testület mihamarabb, legalább 2–3 órával 12 óra után megalakul, s lesz elég ereje és elszánása kimunkáltatni azokat a döntéshozókészítő dokumentumokat, amelyek bázisán a tényleges döntéseket meg lehet hozni.

E dolgozat célja az, hogy valamiféle archemodellként szolgáljon a támogatási rendszer szakmai kritériumainak kidolgoztatásához. Hogy eközben az OMK adataival operálunk, ne vegye a t. olvasó magunk előttérbe tolásának: csupán magunkkal való példálódzkodásnak egy feltétlenül súlyos könyvtár-és tájékoztatásügyi probléma megoldása érdekében.

* * *

Bizonyára nem szerénytelenség, ha az OMK-t "az országos szakirodalmi ellátás szempontjából legfontosabb intézmények" közé soroljuk. 1987-ben a maga majdnem 11 ezer beiratkozott olvasójával – az Országos Széchényi Könyvtár, a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár és a BME Központi Könyvtára után – országosan a negyedik, 450 ezer kölcsönzési és helyben használati forgalmával – a nemzeti könyvtár és a BME Központi Könyvtára után – pedig a harmadik helyet foglalja el [5].

Még fontosabbnak tartjuk az OMK országos hatóköre szempontjából a könyvtárközi kölcsönzést és a másolatszolgáltatást, amelynek keretében 1986 folyamán 33 ezer (542 ezer oldal), 1987-ben 44 ezer (757 ezer oldal) egységnyi szakirodalmat juttattunk el a felhasználókhöz. E téren, miközben 1985-ben az ország könyvtárközi kölcsönzési-másolatszolgáltatási forgalmát 170–175 ezerre lehetett becsülni, vitathatatlanul az első helyen állunk évek óta [7]. E szolgálatot az a tény helyezi kitüntetett helyre, hogy esetében valóban a leginkább "minősített" – túlnyomórészt, 75–80%-ban a legfontosabb külföldi szakfolyóiratokból származó – primer irodalom forgalmáról van szó, s így a leginkább érzékeny a külföldi szakirodalommal való ellátottság minőségére és mértékére.

Könyvtárközi kölcsönzési és másolatküldési hatókörünk tágassága ezenfelül egyik fontos paramétere a "szakirodalom + dokumentációs feltárás + tájékoztató kiadványok és szolgáltatások + az ösztönzésükre létrejött szakirodalom-használat" mozzanatokból összetevődő információs ciklus eredményességének is, mondhatni a ciklus visszacsatoló komponense. S e szempontból megint csak előjön a ciklus keretében feldolgozott szakirodalom minőségének és mennyiségének a kérdése.

Az itt elmondottak összegezéseként írhatjuk le: mind a kialakult támogatási rendszer keretében, mind e rendszer kialakulása előtt is elsősorban a közvetlen (beiratkozott olvasók, kölcsönzések és helyben olvasók száma) és közvetett (a könyvtárközi kölcsönzés és másolatküldés nagyságrendje) hatókör legyen az a kritérium, amely valamely könyvtárat támogatásra érdemesít.

Megítélésünk szerint az OMK e kritérium érvényesítésének messzemenően megfelel.

* * *

A támogatásra érdemesség második, az elsőhöz szorosan kapcsolódó kritériumaként azt célszerű tekintetbe venni, hogy a támogatást kérő könyvtár szervezi-e, illetve milyen tág körben szervezi a könyvtárközi szolgáltatásokat lehetővé tevő leőhely-tájékoztatót, azaz milyen mértékben mozdtítja elő az UAP (Universal Availability of Publications = Kiadványok Egyetemes Hozzáférhetősége) programját.

Nos, e tekintetben az OMK – a nemzeti könyvtár mellett és vele együttműködve – szinte "fehér holló" a legfontosabb hazai tudományos és szakkönyvtárak mezőnyében. A következők miatt:

- ▶ 1982 óta számítógépes adatbázisban tartja nyilván a műszaki könyvtárak koordinációs köre intézményeinek – mintegy 450 intézmény – külföldi folyóiratait, s az évről évre megújított adatbázisból – vagy papírformában, vagy COM-formában – leőhely-tájékoztatót ad ki mintegy tízezer folyóiratcímről. Ez a központi címjegyzék jelenleg az egyetlen olyan hazai leőhely-megállapító műszer, amely már a tárgyévben rendelkezésre áll. Vele kapcsolatban a legújabb fejlemény, hogy online módon is elérhetővé vált.
  - ▶ Kurrens gyarapítási jegyzéket adunk ki a hazai könyvtárak (25–30 intézmény) K+F jelentésekkel való gyarapodásairól. Az évi 12 füzet anyagáról éves kumuláció készül COM-lapon. Az éves kumulációk összefoglalására pedig ötvenként kerül sor.
  - ▶ Az OMK könyvgyarapodásait 1982-től számítógépen rögzítjük, mégpedig azzal a végcélal, hogy a legfontosabb műszaki könyvtárakkal kooperálva hazánkban – másfél-két éven belül – megvalósulhasson a kooperatív katalogizálás, illetve a közvetlenül elérhető leőhely-tájékoztató. (E munka köztes termékei eddig: kísérleti COM-katalógus – betűrendes, ETO szerinti és tárgyszavas résszel – mintegy 20 ezer bibliográfiai tétellel, illetve ennek távhozzáférésű változata.)
  - ▶ Az OMK – a műszaki folyóiratok inputlapjainak ellenőrzésével – bekapcsolódott az Országos Széchényi Könyvtár Nemzeti Periodika Adatbázis felhalmozási munkálataiba is.
- E munkálatait az OMK abbéli meggyőződésben végzi, hogy ezáltal, immár a számítás- és távközlő-technika adta lehetőségek felhasználásával, könyvtári rendszerszervezési szolgálatot teljesít.

Másként fogalmazva: a számítási- és távközlőtechnika felhasználásával segíti elő, hogy a korábbi elvek alapján megszervezett és szükségképpen széthullóban levő könyvtári rendszerben egy magasabb rendű szervezethez alakuljon ki.

* * *

A támogatásra érdemesség harmadik kritériuma: felmérések, koordinációs tevékenység vállalása révén alkalmazkodni tud-e és mennyire tud alkalmazkodni egy adott könyvtár az előbb megnevezett, jelenleg pedig már különösen súlyos állománygyarapítási körülményekhez.

Hogy az OMK állománygyarapítási gyakorlata mennyiben felel meg e kritérium alkalmazásának, arról az alábbiakban számolunk be:

Tőkés folyóirat-előfizetésünk "pályafutása" 13 éves retrospektívával 1. táblázatunkról olvasható le. Erről a gyűjteményünkről ma még elmondható, hogy kb. 20%-os fogyása ellenére úgy-ahogy megőrizte információs értékét, mivel

- ▶ az előző évi rendelésállományt évről évre alávettük az OMIKK információs szerkesztősegi szakvéleményezésének, majd a lemondásra javasolt folyóiratok tényleges lemondásáról mindig a vezető műszaki könyvtárak rendeléséhez képest döntöttünk;
- ▶ a lemondásokból eredő megtakarítások egy részét újonnan indult fontos – legfontosabbaknak látszó – folyóiratok megrendelésére használtuk fel;
- ▶ folyóirat-használati szondázásaink és felméréseink eredményeinek birtokában az olvasók körében népszerű folyóiratok rendelése mellett kitartottunk;

1. táblázat

Tőkés folyóiratok előfizetése az OMK-ban

Év	Cím	1975 %-ában	Átlagár	1975 %-ában	Össze- sen (ezer Ft)	1975 %-ában
1975	3121	100,0	2 580	100,0	8 052	100,0
1976	3004	97,5	3 209	121,2	9 640	119,7
1977	2481	79,5	3 792	147,0	9 410	116,7
1978	2698	86,4	3 232	125,3	8 719	108,3
1979	2748	88,1	3 885	150,6	10 689	132,7
1980	2848	91,2	4 070	157,7	11 591	144,0
1981	2784	89,2	4 840	187,6	13 476	167,4
1982	2621	84,0	5 132	199,0	14 128	175,5
1983	2546	81,6	5 823	225,7	15 401	191,3
1984	2490	79,9	7 130	276,3	19 163	237,9
1985	2567	82,2	8 105	314,1	22 207	275,8
1986	2485	79,6	10 075	390,5	26 778	332,6
1987	2457	78,7	11 002	426,5	28 895	358,6

Megjegyzés: A három legdrágább kiadvány, a *Chemical Abstracts*, az *IEEE Conference Records and Digest* és a *Science Citation Index* előfizetési árát (1981-ben: 790 ezer Ft, 1985-ben: 1 millió 426 ezer Ft) kizártuk az átlagszámításból.

▶ a lemondott folyóiratokat túlnyomórészt sikerült mikrofilmlapos változatban biztosítanunk vagy csere útján beszerezniük őket (mindez a rendelt állományt jelenleg is több mint 600 tőkés címmel egészíti ki).

Itt jegyezhető meg, hogy 1987-től kezdve 420 folyóiratcímű elindítottuk a diazo-filmlapos tartós kölcsönzést, amely partner könyvtárainkat segíti abban, hogy lemondási kényszereik ellenére is hozzájuthassanak az általuk fontosnak tartott folyóiratokhoz.

A tőkés könyvek vétel útján való beszerzéséről 2. táblázatunk tájékoztat. E téren sokkal érzékenyebb veszteségeket szenvedtünk el, mint az elsődlegesen fontos folyóiratok terén. Különösen a kézikönyvállomány szinten tartásában estünk vissza. Pl. – tanúskodik róla egyik szondázásunk – vegyszeti kézikönyveink kínálata a hetvenes évek végén csak 30%-kal maradt el az arizonai egyetemi könyvtár kínálatától, ám ez az elmaradás a nyolcvanas évek közepére már 60%-os lett, mivel bizonyos kézikönyvvállalkozások újabb kiadásainak beszerzésétől el kellett tekintenünk.

2. táblázat

Vétel útján beszerzett tőkés könyvek az OMK-ban

Év	Cím	1975 %-ában	Átlagár	1975 %-ában	Össze- sen (ezer Ft)	1975 %-ában
1975	2376	100,0	1360	100,0	3332	100,0
1976	1839	77,4	1444	106,2	2656	79,7
1977	1472	61,9	1845	135,6	2716	81,5
1978	1050	44,2	2272	167,1	2386	71,6
1979	1263	53,7	1647	121,1	2316	69,5
1980	1471	61,9	1696	124,7	2495	74,9
1981	1277	53,7	2234	164,2	2852	85,6
1982	1541	64,9	2384	175,3	3675	110,3
1983	1632	68,7	2079	152,9	3393	101,8
1984	1622	68,3	2265	166,5	3674	110,3
1985	1248	52,5	3145	231,2	3925	117,8
1986	1160	48,8	3621	266,2	4201	126,1
1987	875	36,8	5688	418,2	4960	148,9

A vétel útján való könyvgyarapodás kóros fogyása miatt gyűjtőkörünk szűkítését mérlegeljük, főként az élettelen természettudományokat illetően. Ennek előkészítése érdekében ez év folyamán negyedéves használatsszámlálást tartottunk, amelynek számítógépes feldolgozása most van folyamatban. A felmérés eredményeitől függően tesszük meg (természetesen külső gyűjtőköri egyeztetéssel) vagy nem tesszük meg ezt a lépést.

Ugyancsak vizsgálat alá vetettük K+F jelentéseink gyarapodását. Itt – egyelőre – nem az árnyomás elviselhetetlen súlya ösztökél bennünket, hanem az olvasói igényeknek való jobb megfelelés a szerzeményezés gyakorlatában.

3. táblázat

Az állománygyarapítási ráfordítások struktúrája 1982-től

Év	Tőkés beszerzésre* ezer Ft (%)	Szocialista beszerzésre ezer Ft (%)	Hazai beszerzésre ezer Ft (%)	Összesen ezer Ft	1982 %-ában
1982	20 315 (97,07)	393 (1,87)	221 (1,05)	20 929	100,0
1983	20 661 (97,10)	387 (1,82)	216 (1,02)	21 255	101,5
1984	25 733 (97,56)	340 (1,29)	305 (1,15)	26 378	126,0
1985	28 818 (97,54)	342 (1,15)	390 (1,31)	29 550	141,2
1986	34 748 (97,75)	333 (0,94)	466 (1,31)	35 547	169,8
1987	36 291 (97,90)	307 (0,83)	472 (1,27)	37 050	177,0

*A folyóiratok és könyvek beszerzésén kívül az áradat tartalmazza a K+ F jelentések, a BDLSC-kuponok és a mágnesszalagok beszerzési árát is.

A sikerek – szeretnénk hangsúlyozni – relatívak. Mindössze "rendezett visszavonulásként", "összeomlani nem hagyott állománygyarapításként" értékelhetők. És hozzá kell tenni: csak 1987-ig bezárólagosan szól az érvényük, ui. az 1988. évi résztapasztalatok teljesen mellbevágóak:

- ▶ előzetes számításaink szerint az 1989-re feladott, 1988-hoz képest további 200 címmel megfogyasztott rendelésállománynak csak az ún. "feladási ára" meghaladja a 39 millió forintot;
- ▶ az 1988 első felében beszerzett 335 tőkés relációjú monográfiáért 3 millió 325 ezer forintot fizettünk ki, ami majdnem 10 ezer forintos átlagárát jelent.

Az itt bemutatott gyakorlat fokozatos ellehetetlenüléséből azt a következtetést kell levonni: a szakmailag és olvasószolgálatilag megalapozott és racionalitásában igen következetes állományépítésnek is megvan a maga pénzügyi határai. Elérkeztünk hozzájuk.

***

Nem mindenütt alkalmazható, de fizetőképes információkereslet kielégítő intézmények esetén feltétlenül alkalmazandó támogatási kritérium: az intézmény hozzájárult-e és milyen mértékig járult hozzá az állománygyarapítás saját forrásaiból való kiegészítő finanszírozásához.

Ezzel kapcsolatban a következő tényekre hívhatjuk fel a figyelmet:

1. Az OMIKK állami támogatásának összege 1980-ban meghaladta az 53 millió forintot. 1982-ben volt a legmagasabb, majdnem 58 milliót tett ki, majd csökkenni kezdett, úgyhogy 1987-ben már alig volt több, mint 47 millió forint. 1984-ig az állami támogatás összegéből – 20–25% erejéig – még számítástechnikai beruházásokra is futotta. 1984-ben lett az OMK fenntartása és az állami támogatás nullszaldós (51 és fél millió szinten). Azóta – évről évre jobban – igencsak kinyílt az olló az OMK fenntartása és az állami támogatás között. 1987-ben az OMIKK már több mint 22 millió forintot fordított az OMK fenntartására saját nyereségéből.

2. Harmadik táblázatunkban az állománygyarapítási ráfordítások struktúráját és összességű alakulását mutatjuk be. Ebből kitetszik, hogy – tekintettel az állami támogatás visszaesésére – 1987-ben állománygyarapítási költségeink fele részét az OMIKK "saját zsebéből" fizette ki. Noha az intézetnek továbbra is szándéka e támogatás fenntartása, a korábbiakban bemutatott árnövekedési tendenciák következtében 1988-ra és a következő évekre már a jelenlegi, igencsak "visszafogott" állománygyarapítási szint tartásához valószínűleg már nem tud elégséges támogatást garantálni.

***

A kritériumok felsorolása után fel kell vetni a kérdést: hol mekkora támogatás indokolt.

Erre nézvést nem véletlen, hogy az OMK tőkésfolyóirat-járatásának és tőkéskönyv-vásárlásainak "krónikáját" 1975-ig vezették vissza. A különböző felmérések, vizsgálódások (deziderált és ténylegesen beszerzett művek aránya) szerint 1975 volt az OMK történetében az az utolsó év, amikor még "szolidan kielégítő" állománygyarapítást lehetett folytatni.

Jelenleg is erre a szintre volna szükség ahhoz, hogy további elszegényedés ne következzen be gyűjteményeink információs értékében, illetve hogy elégséges mértékben fejlődni is tudjanak.

Ezt a szintet, az 1988/89-re várható árakat figyelembe véve, akkor tudnánk elérni, ha állománygyarapításra 67–70 millió forinttal rendelkezniénk (2500 tőkés könyv és 3000 tőkés folyóiratcímrel számolva 10, illetve 15 ezer Ft átlagáron).

Az elviselhető alsó határ 1500 könyv és 2500 folyóirat. Ez 52–55 millió forintot tesz ki számítási kulcsunk alapján.

Feltételezve, hogy az OMIKK "állni tudja" az 1987-ben biztosított összeget, a központi állami támogatásnak a fent említett kedvező esetben 28–33 millió forintnak, a még elviselhető esetben pedig 15–28 millió forintnak kellene lennie.

Hivatkozások

- [1] A magyar könyvtárügy helyzete és fejlesztésének feladatai. (Bev. Juhász Jenő.) = Könyvtáros, 38. köt. 6. sz. 1988. p. 317–323.
- [2] BENJÁMIN Judit: A könyvtárügy helyzete és fejlesztésének feladatai. Beszámoló az Országgyűlés kulturális, valamint ifjúsági és sportbizottsága együttes ülésére. = Könyvtáros, 18. köt. 6. sz. 1988. p. 381–383.
- [3] LENZINI, R. T.: Periodical prices 1984–1986 update. = The Serials Librarian, 11. köt. 1. sz. 1986. p. 107–115.

- [4] Az adatokat közli: Magyarország, 25. köt. 31. sz. 1988. p. 24.
- [5] Az adatokat a Könyvtáros 1987. és 1988. évi 5. száma közli A statisztikai adatokat évente szolgáltató 123 szakkönyvtár ... adatai címen.
- [6] Intézkedési terv a magyar könyvtárügy fejlesztésére. = Könyvtáros, 38. köt. 6. sz. 1988. p. 324–325.
- [7] FUTALA Tibor–MAURER Péter–V. HUTYA Györgyi: A könyvtárközi kölcsönzés szerepe és jellegzetességei az Országos Műszaki Könyvtár dokumentum- és másolatküldő szolgáltatásai között. 1985. évi forgalom elemzése. = TMT, 33. köt. 11. sz. 1986. p. 567–576.

Beérkezett: 1988. XI. 30-án.

KONFERENCIA- ELŐZETES

1989 szeptemberében Bulgáriában rendezik meg **Az információs szolgáltatások automatizálása c. 4. nemzetközi tudományos-alkalmazói konferenciát.**

A rendezvény célja annak értékelése, hogy a 3. konferencia óta hogyan emelkedett az automatizált információs szolgáltatások színvonala.

A konferencián több neves tudós és szakember vesz részt előadással mind a KGST-tagországo kból, mind a tőkés országokból.

A konferencia munkanyelve: bolgár, orosz, angol.

Tematikája:

- ▶ Új helyzet az automatizált bibliográfiai és faktografikus rendszerek fejlesztésében
  - ▶ Eredmények az automatizált információs rendszerek hardverje és szoftverje terén
  - ▶ A távadatátviteli hálózat és a mikroszámítógépek alkalmazása a tudományos-információs tevékenységben
  - ▶ A tudományos-információs tevékenység automatizálása az önelszámolási rendszerben
  - ▶ A felhasználók és a szakemberek képzése
- A részvételi díj: 120 BGL, az előadással jelentkezke: 100 BGL.

A konferencia helyéről és idejéről a szervezők később adnak pontos tájékoztatást.

Részvételi szándékát, kérjük, jelezze az OMIKK NKO-nak (1088 Budapest, Múzeum u. 17. 384-803, 382-875), hogy a részletes programot meg tudjuk küldeni.

OMIKK nemzetközi és koordinációs osztály

MEGJELENT

A Moszkvai Nemzetközi Tudományos és Műszaki Információs Központ kiadásában:

Az információs rendszerek problémái (6., 7. szám)

A kiadvány az automatizált információs rendszerek (központok) hálózati kiépítése terén folyó kutatások és fejlesztések eredményeit, a korszerű információs technológia (az ESZR-szoftver eszközei, mikroprocesszorok, táv-adatfeldolgozási eszközök, mikrofilmtechnikai, sokszorosítástechnikai és fényzedő eszközök) kidolgozásával és bevezetésével kapcsolatos anyagokat közli. Helyet kapnak benne a tudományos-műszaki haladás elsőbbséget élvező irányai információellátásával, az adatbázis-kezelő rendszerekkel, a rendszerek közötti adatcsere elveivel és módszereivel, a szövegfeldolgozást végző alkalmazói programcsomagokkal, az adatbázisok számítógép-hálózatokban történő kiépítésével és használatával, valamint az információs és számítógéphálózatok létrehozási és működtetési problémáival kapcsolatos cikkek.

A kiadvány orosz nyelven jelenik meg.

Egy szám irányára: 84 Ft

Pozíciószám: NK 100, 101

**Megrendelhető (a pozíciószám megjelölésével):
Könyvértékesítő és Könyvtárellátó Vállalat
Idegen nyelvű könyvek osztálya
Budapest, Pf. 204. 1391**